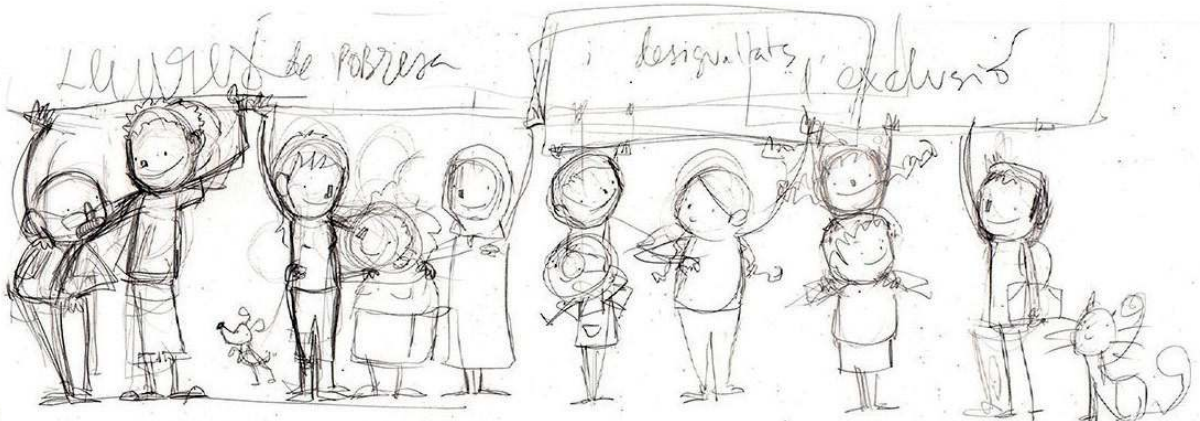

[Memòria 2017]

(...)

Lliures

[de pobresa, exclusió i desigualtats]

N Naixement del Projecte Lliures

Impulsat per Òmnium, ECAS i Coop57, Lliures va néixer a les portes de l'hivern de 2016 amb un triple objectiu –se n'adjunta dossier inicial en annex adjunt. No cal recordar la metodologia triada ni la voluntat expressada ni l'enxarxament pretès en la sensibilització sobre l'abast de les desigualtats socials i l'impuls a una nova eina –complementària a les moltes existents– per impulsar projectes orientats a la transformació social. Avui si que podem constatar que els motius –i la dinàmica– que varen motivar el naixement del projecte no només resten intactes sinó que tenen una aguditzada vigència. I que l'aposta per elements innovadors, per anar més enllà, per cercar nous instruments, segueixen sent plenament vàlida. Altra cosa són les dificultats inicials d'un projecte que era, en si mateix, nou i, per tant, arriscat i que sempre s'ha enfocat al mig termini. Érem conscients que obríem un nou àmbit de treball i que les primeres passes són sempre les més difícils i complexes. El que plantejàvem –i el que pretenem– no és fàcil i requereix, com tot el nou, de paciència i constància.

P Primers resultats socials i econòmics: 79.968 euros

En la primera fase –inicial i embrionària– cal destacar la molt bona acceptació –des de diverses sensibilitats– de la iniciativa i una primera consolidació d'una xarxa estable de 178 col·laboradors i tres entitats implicades. En relació als resultats econòmics cal segregar-los en dos àmbits: aportacions de les entitats per engegar el projecte i les aportacions solidàries recollides per la iniciativa en base a aportacions personals. Les aportacions d'Òmnium i Coop57 van concretar-se en una quantitat alíquota de 20.000 euros –**40.000 en total**–, que van servir principalment per a les despeses de comunicació i web i la contractació temporal de dues persones. A dia d'avui, queda encara un saldo positiu encara de 5.964 euros de les aportacions de les entitats per finançar el funcionament del projecte. Les aportacions de les persones físiques a la iniciativa Lliures han deixat un saldo de **39.968 aportats per 178 persones**. La quantitat mereix una doble valoració: és baixa respecte a les pretensions i, alhora, atesa la campanya intermitent realitzada (fruit de les circumstàncies generals d'excepcionalitat del país que afecten directament Òmnium), es pot considerar ja com un element que expressa la potencialitat present i futura del projecte.

Començant

Primers projectes finançats: de L'Hospitalet a Salt

Fruit d'aquestes aportacions, des de la passada tardor s'està finançant el primer projecte pilot de Lliures per a la creació d'una cooperativa de treballadores familiars, valorat en 30.000 euros i impulsat per Mujeres Palante. Se n'ha fet una primera transferència de 15.000 euros i durant el primer semestre de 2018 es realitzarà la segona. En segona instància, i seguint els criteris de selecció i prioritització de projectes, s'han transferit 7.968 euros al projecte presentant des de Salt per l'Ateneu Coma Cros. Finalment, cal afegir una transferència menor –2.000 euros– a un altre dels projectes presentats –Escudella Solidària, per urgències econòmiques. **Sí cal destacar, positivament i tal com es va dissenyar, que tots els recursos obtinguts de persones donants han estat destinats única i exclusivament al finançament directe de projectes socials.**

Mujeres Pa'lante	L'Hospitalet de Llobregat/BCN	30.000 euros
Ateneu Coma Cros	Salt	7.968 euros
L'Escudella Solidària	Girona	2.000 euros

Cooperativa de Treballadores Familiars

Mujeres Pa'lante

12 mesos | 39.972 euros

Creació de cooperativa en l'àmbit del treball de cures i atenció a la dependència. Articular un territori i espai polític col·lectiu que garanteixi i aposti per la participació de les dones migrades en la vida comunitària reapropiant-se de la dignitat com a subjectes actives de canvi. La dinamització del projecte la desplega una xarxa inicial formada per Mujeres Pa'lante i Ciutat Invisible, Abantu, Psicòlogues sense Fronteres.

Espai social contra l'exclusió cultural

Ateneu Popular de la Coma Cros

48 mesos | Projecte inicial de 76.248 euros (1a fase)

Gestió comunitària de la Factoria Cultural Coma Cros per al foment de la vida associativa i la participació ciutadana, la generació de processos d'enxarxament social i dinàmiques duradores per garantir l'accés a la cultura. Impulsat per la Federació d'Entitats Socio-culturals de Salt

Desenvolupament comunitari

Escudella Solidària

48 mesos | Projecte inicial de 42.800 euros (1a fase)

Desenvolupament comunitari, enxarxament veïnal i alternatives socials: espai social, intercultural, formatiu, cultural i inclusiu al barri de Santa Eugènia amb seu polivalent de 700 metres quadrats que opera també com a menjador solidari. Estan implicades 20 entitats i associacions

Prioritzant

Criteris per a la selecció de projectes

En la fase prèvia a la recepció i selecció de projectes, Lliures va visitar diverses comarques, en fase pionera d'experimentació i validació, fent trobades amb diverses entitats per a que definissin necessitats i presentessin projectes susceptibles de ser finançats. Es varen realitzar diverses trobades a Girona, Reus, Badalona, Sant Adrià del Besós i Tarragona, entre d'altres, que varen suposar l'arribada de 15 projectes .

Tots van ser sotmesos a la doble avaluació social i econòmica en base als criteris definits del projecte Lliures en 8 àmbits específics (caràcter col·lectiu, arrelament i enxarxament social, perspectiva comunitària, dinàmiques de baix a dalt, apoderament dels afectats i afectades, factor de replicabilitat al territori, impactes socials i innovació per a la transformació social) i dos addicionals (foment del mercat social i vincle amb l'economia solidària i interrelació amb les administracions públiques).

En base a aquests criteris i a un procés col·lectiu d'avaluació, es van valorar els projectes en el següent ordre.

1. Mujeres Palante – L'Hospitalet
2. Ateneu Coma Cros - Salt
3. Comunitat Energetica - Verdum/Nou Barris
4. Cuina Comunitaria - Roquetes / Nou Barris
5. Lleure social - Salt
6. Escudella Solidaria - Girona
7. Dones Sense Llar - Nou Barris
8. Radio La Mina - Sant Adrià del Besós
9. Re Cooperem - Badalona
10. Horts Urbans Manresa
11. Territori Masies - Baix Solsonès
12. Escola Musica La Mina - Sant Adrià del Besós
13. Repensar la Mina - Sant Adrià del Besós
14. Camp Clar Tarragona
15. Territori Socialment Responsable - Baix Penedes

Enxarxant-nos

Constitució dels Òrgans Socials

Un altre element a l'hora de filar i teixir el projecte ha estat la creació dels òrgans socials –el GAS i el GAE– per a l'avaluació social i econòmica dels projectes presentats, amb l'equip humà, ampli i transversal, que ha decidit prendre part i al que hem d'agrair la seva predisposició generosa i la seva implicació. Han estat aquests dos òrgans qui van avaluar –i puntuar– els 15 primers projectes presentats (consulteu annex). I els que fan el seguiment del projecte de Mujeres Palante i l'Ateneu Coma Cros. Cal destacar també, que en els mesos previs a la constitució dels òrgans i com s'ha assenyalat, les tres entitats vam formalitzar diverses reunions al territori –el primer pla fou arrancar en aquells municipis i comarques on totes tres entitats tenim presència– per a presentar i validar la iniciativa i per a que els primers projectes presentats neixin, en primera instància, del propi territori i de les pròpies necessitats.

El Projecte Lliures –jurídicament, un conveni entre les tres entitats i on la gestió tècnica-econòmica es realitza des de la Fundació Coop57– s'ha dotat d'un Comitè de Direcció i d'un Grup d'Avaluació Social i d'un Grup d'Avaluació Econòmica. Els dos grups avaluadors estan formats per 7 persones, un representant de cada una de les tres entitats més 4 persones voluntàries i/o expertes que avaluen i acompanyen els projectes. El Grup d'Avaluació Social valorarà els aspectes socials del projecte. La superació positiva d'aquest és condició obligatòria per a què sigui avaluat pel Grup d'Avaluació Econòmica i comprovar la solvència tècnica i sostenibilitat socio-econòmica. També s'ha constituït l'Àgora Social, espai de reflexió i debat per a la millora continuada del projecte.

El Grup d'Avaluació Social

Està integrat per

Ferran Busquets: Director d'Arrels Fundació.

Eva Fernandez: Professora a l'Escola Universitària d'Infermeria i Teràpia Ocupacional.

Judit Font Redolad: Professora a l'Universitat de Girona. Ateneu Popular 9 Barris.

Maite Montagut: Sociòloga. UB.

Ismael Peña-Lopez: UOC. Doctor en Societat de la Informació i el Coneixement.

El Grup d'Avaluació Econòmica

Està integrat per Rafel Barbé i Rubí: Economista.

Guillem Fernández: Coop57.

Ana Nerín: Òmnium Cultural

Amparo Porcel: Intress. Membre d'ECAS.

Josep Segura: Unió de Cooperadors de Mataró. XES.

Maite Vilalta: Doctora en Economia. UAB-UB-UPF.

Comitè de Coordinació

Format per 2 representants de cada una de les entitats promotores, és l'òrgan executiu i el màxim òrgan coordinador de Lliures. Té un caràcter decisor i de supervisió. És l'òrgan que en última instància procedirà a la resolució definitiva dels projectes presentats un cop analitzats pels Grups d'Avaluació. Actualment està integrat per Ferran Busquets i Teresa Crespo (per ECAS), Sergi Rovira i Jordi Cuixart –en situació de presó provisional– i Ramon Pasqual i David Fernández per Coop57.

Àgora Social

(3) Agora Lliure: òrgan representatiu i consultiu que estarà format per 5 representants de cada una de les 3 entitats signants, i la resta de membres fins arribar a 25 membres seran representants de les persones o entitats socials adherides al projecte i un nombre de persones en situació de pobresa i exclusió social. El caràcter d'aquesta assemblea és informatiu, deliberatiu i prepositiu. Està integrat inicialment per:

Miriam Acebillo (La fede.cat)
Toni Bruel (Creu Roja Espanya)
Nuria Carrera (COTSC)
Maite Cusó (Cooperativa El Pebre Negre)
Oscar Esteban (Fundació Tot Raval)
Jordi Foix (Fundació Tres Turons)
Elena Jiménez (professora de Ciències Polítiques a la UB)
Francesc Mateu (director d'Intermón-Oxfam)
Ivan Miró (Xarxa d'Economia Solidària)
Jordi Muñoz (polítòleg)
Arcadi Oliveres (Justícia i Pau)
Jordi Pujol i Moix (Col·lectiu Ronda)
Fina Rubio (Fundació SURT),
Joan Segarra (La Confederació)
Josep Manel Vallejo (frare caputxí)
Tània Verge (professora de polítiques UPF)
Maite Vilalta (professora de la UB)
Sira Vilardell (Fundació SURT)
Elisenda Xifré (Cooperativa Suara)

Avaluant

Una autoavaluació crítica i esperançada

Des del primer moment, vam debatre sobre el ritme que havia de seguir Lliures –velocitat transatlàntica de portaavions o lentament i de forma paulatina– i la implicació de les tres entitats, que es va concretar en la signatura del Conveni de Col·laboració vigent. Cal tenir en compte que seguim treballant sobre una base social potencial –pròpia– d'aproximadament 150.000 persones, però que l'experiència ens indica que la captació de socis col·laboradors per a crear la nostra pròpia base social requereix un llarg període de temps i una constància continuada que no sempre hem pogut mantenir per les

Tot el difícil, costa, i, especialment, les primeres passes. El naixement va ser il·lusio-nant però, en termes generals, la quotidianitat posterior ha estat difícil, depenent excessivament del voluntarisme, amb entitats prou sobrecarregats de feina i fruit de molt diverses circumstàncies conjunturals. Algunes d'elles –les darreres– especialment doloroses i injustes. Altrament, es podrien situar elements crítics:

- En l'aposta innovadora, no hem aconseguit comunicar ni explicar prou bé que és i que significa Lliures i quin és el seu potencial. Fins i tot, en les rengles del propi tercer sector, del moviment cooperativista i d'altres actors clau interpel·lats que des del primer moment van mostrar-se altament interessats.

- Tampoc ho hem socialitzat prou, ni portes endins –de les tres entitats– ni portes enfora. I com tota lluita picapedrera, cal picar pedra. Amb voluntat d'esmena i millora.

- En l'àmbit de l'enxarxament social i territorial, cal reprendre urgentment les tasques i explicar i compartir el projecte arreu del territori.

Una lectura fàcil podria valorar que amb el poc fet l'aconseguit encara és prou. Però seria la pitjor lectura: el que queda per fer –molt– és el que queda per fer. Com fer-ho, amb quins recursos i implicacions –tenint en compte que la filatura tècnica i humana ja la tenim– és el que cal debatre i acordar. Aquest primer semestre de 2018, des de les entitats impulsores, ens estem trobant per afinar i esmolar el present i el futur de la iniciativa.

Trobant-nos

Març 2018: Una trobada general

En aquest context, el març de 2018 es va convocar una trobada general de tots els òrgans i persones implicades voluntàriament en el Projecte Lliures per fer una avaluació del primer any del projecte. Es va trametre un ampli qüestionari sobre aspectes candents respecte el qui del projecte –xarxa; tasques, visions, coneixements i actius complementaris, legitimitat i projecció–, el què –vessant pedagògica, treball comunitari, aprenentatges informals, espais emergents–, el com –assessorament i acompanyament, arrelament i articulació dels projectes, apropament a la ciutadania, socialització de la iniciativa– i el quant –recursos humans, recursos financers, recursos socials.

Entre d'altres preguntes, ens demanàvem: quin sentit té avui el projecte; quins canvis cal incorporar, com ampliar la base de projectes, entitats i persones; com millorar la comunicació i fer-lo més entenedor i aprofundir en la transparència; quins àmbits haurien de ser prioritaris; com emfatitzar l'eix comunitari; quins recursos humans, tecnològics i econòmics cal ampliar; com seguim generant projectes innovadors i transformadors; com estabilitzem una xarxa duradora d'implicacions múltiples.

La Trobada va resultar altament profitosa; se'n van recollir totes les opinions i es va realitzar una relatoria que ha estat tramesa a tots els participants, per fer-ne el retorn i establir a finals del mes de maig de 2018 les bases del nou pla de treball de Lliures, que rependrà activament les seves tasques al setembre amb un nou impuls i noves iniciatives.

Perfils Xarxes Socials

Twitter	@projectelliures
Facebook	projectelliures
Instagram	lliures.cat
Web	www.projectelliures.cat
Correu-e	lliures@projectelliures.cat

Projectes

Annex: Projectes presentats

Escola de Música – Besós

Sant Adrià del Besós – Escola de Flamenco La Mina | 36 mesos | 86.000 euros | Projecte de remodelació i adequació del local del carrer Estrelles. Preparar i recolzar als alumnes, cas que decideixen dedicar-se professionalment al flamenc. [Xarxa Inicial] Centro Cultural Gitano La Mina

Manresa – Activa l'hort

Manresa – Activa't a l'Hort | 3 anys | 125.000 euros | Desenvolupament d'un projecte d'agricultura ecològica per facilitar la inserció socio-laboral a la finca de Can Costafreda de Manresa. Treball grupal en l'emprenedoria col·lectiva, amb la voluntat de fer de l'espai productiu, un espai de confluència entre actors representatius del sector amb criteris i valors similars. [Xarxa Inicial] Caritas Manresa i L'Era, Espai de Recursos Agroecològics

Penedès – Territori Socialment Responsable

Projecte de desenvolupament local, basat en la participació democràtica i que s'aborda integralment des de la vessant social, econòmica, cultural i de medi ambient per fer de la comarca un Territori Socialment Responsable. Pren com a base inicial la formació i la inserció laboral, la creació d'una xarxa d'entitats socials i el desplegament de nodes d'economia social i solidària. [Xarxa inicial] ECAS

Ràdio La Mina

Sant Adrià del Besós – Taller Radio La Mina | 12 mesos | 20.000 euros | Un grup de joves i alguns adults s'associen per a un projecte educatiu, d'aprenentatge, de difusió socio-cultural, creat amb les seves pròpies mans. [Xarxa Inicial] Associació de Serveis Juvenils La Mina (ASJMI)

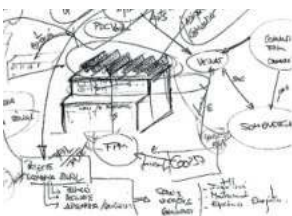
L'H – Mujeres Pa'lante

L'Hospitalet de Llobregat – Cooperativa de Treballadores Familiars | 12 mesos | 39.972 euros | Creació de cooperativa. Treball de cures. Atenció a la dependència. Articular un territori i espai polític col·lectiu que garanteixi i aposti per la participació de les dones migrades en la vida comunitària re-apropiant-se de la dignitat com a subjectes actives de canvi. [Xarxa Inicial] Mujeres Pa'lante i Ciutat Invisible, Abantu, Psicòlogues sense Fronteres.

Memòria de futur

Sant Adrià del Besós | 12 mesos | 15.000 euros | Recuperació de la memòria del barri. Documentació escrita, gràfica i oral fruit del treball en xarxa dels seus membres i de la participació dels veïns/es. Patrimoni de barri. [Xarxa Inicial] Associació Arxiu Històric i Centre de Documentació de la Mina i del Camp de la Bota.

Verdum – Energia

Verdum (Barcelona) – Sobirania Energètica | 36 mesos | 55.000 euros (1a fase) | Transformació hàbits de consum energètic cap a l'estalvi, l'eficiència i la gestió cooperativa, instal·lació de plantes fotovoltaïques als antics habitatges "del governador". | [Xarxa inicial] Som Energia, Projecte Generation Kwh, Aiguasol, Ateneu de Fabricació Digital, entorn Fundació Pare Manel

Roquetes – Cuina

Roquetes (Nou Barris) | Cuina oberta | 12 mesos | 22.274 euros (1a fase) | Inserció sociolaboral, xarxa de suport mutu i desenvolupament comunitari a l'entorn de l'alimentació saludable en famílies amb dificultats i combatre l'aïllament social. | [Xarxa inicial] Plataforma d'Entitats de Roquetes

TGN – Camp Clar

Tarragona – Espai Camp Clar | 36 mesos | 415.000 euros | Recuperació d'espai públic en desús com a punt de dinamització sociocultural, de serveis comunitaris, formació laboral i enxarxament associatiu. | [Xarxa inicial] Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes, Casal l'Amic i Fundació En Xarxa.

Salt – Coma Cros

Salt – Ateneu Popular de la Coma Cros | 48 mesos | 76.248 euros (1a fase) | Gestió comunitària de la Factoria Cultural Coma Cros per al foment de la vida associativa i la participació ciutadana, la generació de processos d'enxarxament i garantir l'accés a la cultura. | [Xarxa Inicial] Federació d'Entitats Socio-culturals de Salt.

Girona – Fent barri, fent Escudella Solidària

48 mesos | 42.800 euros (1a fase) | Desenvolupament comunitari, enxarxament veïnal i alternatives socials: espai social, intercultural, formatiu, cultural i inclusiu al barri de Santa Eugènia amb seu polivalent de 700 metres quadrats. | [Xarxa inicial] 20 entitats i associacions

Salt – Lleure

36 mesos | 83.000 euros (1a fase)

Cobertura de demandes educatives, culturals i esportives. Foment de recursos i serveis després de l'escola, espais de lleure, foment participació juvenil i orientació i ocupació laboral des de l'impuls cooperatiu.

[Xarxa inicial] Agrupament Escolta Sant Cugat, Agrupament Can Tona, Minyons i Guies Escoltes Sant Jordi i l'entitat Vinçle.

Badalona coopera

Badalona – Re Cooperem | 48 mesos | 300.000 euros | Rehabilitació d'equipament de referència, desenvolupament local i promoció de nous models econòmics transformadors. Restauració social, ateneu d'oficis i laboratori d'innovació social. [Xarxa Inicial] La Sargantana Cooperativa, Casal dels Infants, Surt-Fundació de Dones, Projecte Home, Òmnium.

Baix Solsonès – Món rural

Baix Solsonès – Masies | 48 mesos | 33.690 euros (1a fase) | Espai d'acció col·lectiva, autogestió comunitària i enxarxament social per la dignificació rural: memòria oral pagesa, geografia crítica socioecològica, gastronomia local i defensa del territori. | [Xarxa Inicial] Associació Territori de Masies.

Nou Barris – Lola no estàs sola

36 mesos | 120.000 euros | Empoderar a dones sense llar per sortir de la situació de carrer a partir del vincle comunitari. Accés a un habitatge amb suport social. [Xarxa Inicial] Bidó de Nou Barris, Dones cabrejades, Associació de veïnes i veïns de Prosperitat, Ateneu la Bòbila, Guerrilla Uterina i La Peca2.

Annex: Balanç Econòmic

RESUM ECONÒMIC PROJECTE LLIURES 2016 - 2018

DONACIONS AL PROJECTE LLIURES

178 persones

INGRESSOS

Resum donacions a Lliures 2016- 2017	39.968,00
Donacions via Stripe	24.188,00
Donacions per transferències	15.680,00
Donacions per domiciliacions	100,00

DESPESES

Resum Transferències a projectes	24.968,00
Escudella Solidaria	2.000,00
Mujeres Pa'lante (1a Fase)	15.000,00
Ateneu Coma Cros	7.968,00

Transferències a realitzar el 2018	15.000,00
Mujeres Pa'lante (2a Fase)	15.000,00

Total transferències a projectes	39.368,00
---	------------------

APORTACIONS ENTITATS AL PROJECTE LLIURES

Resum Aportacions entitats	40.000,00
Òmnium	20.000,00
Fundació Coop57	20.000,00

Resum despeses funcionament	34.035,63
Despeses corrents (17.389 € Salaris)	24.384,15
Comissions bancaries Stripe	402,24
Inversió pàgina web	9.249,24

Saldo restant	+5.968,00
----------------------	------------------

RR

Annex: Recursos i hemeroteca

La Xarxa

<http://www.laxarxa.com/actualitat/societat/noticia/3--10>

Els Matins de Catalunya Ràdio

<http://www.ccma.cat/catradio/alacarta/el-mati-de-catalunya-radio/liures-un-projecte-de-pais-per-acabar-amb-la-pobresa-i-la-desigualtat/audio/942480/>

La Directa | Teresa Crespo: “La gent té por de perdre el poc que té”
<https://directa.cat/teresa-crespo-gent-te-por-de-perdre-poc-que-te-sadapta-condicions-dexploitacio>

Projecte Lliures

<https://vimeo.com/222262497>

Enllaç Càpsul·les dels Projectes

Projecte Mujeres Pa'lante
<https://vimeo.com/226866697>

Projecte Escudella Solidària
<https://vimeo.com/226867015>

Projecte Ateneu Coma Cros
<https://vimeo.com/226116791>

Projecte Lola No Estàs Sola
<https://vimeo.com/226866858>

“

No ens podem quedar de braços plegats davant xifres esgarrifoses. Cal acabar amb la injustícia permanent i vergonyosa de 1,5 milions de persones en situació de pobresa o el 21% de la població en risc d'exclusió social. Per responsabilitat social, hem de bastir uns fonaments més sòlids per combatre d'arrel l'emergència social i transformar les pors en esperances col·lectives. Lliures és una eina més i per reeixir necessita el teu suport, el nostre suport. Per això, fem un reconeixement sincer i plural a tothom qui ha treballat i treballa de manera voluntària i anònima en aquesta lluita compartida contra la pobresa, l'exclusió i les desigualtats, perquè també contribueix a una societat i a un país millor. Perquè això no va de banderes sinó de guanyar un país millor per a tothom. De guanyar el present, sembrar llavors de futur. De fer una país una mica més digne i feliç.

Jordi Cuixart

“

El Projecte Lliures neix de la inquietud de diferents persones disconformes amb la realitat i conscients que hi ha un govern que és incapaç de canviar la societat. Per altra banda, pensem que el poder públic és responsable d'aquesta situació. Per tant, es pot col·laborar, hi pot haver voluntariat, però no podem ni volem assumir la responsabilitat pública. L'estat del benestar diu que el garant de certs drets és el poder públic. Mentre el govern no és capaç de donar resposta a les necessitats de la població, intentem posar el nostre granet de sorra des de la societat civil. És una esclatxa! Quan diem Lliures, volem dir lliures de pobresa, d'exclusió... i vol dir trobar noves maneres de lluitar contra aquesta situació. Busquem projectes nous que siguin transformadors, iniciatives de base... Com un grup de dones que fa una sopa col·lectiva i munta un menjador social; o un barri organitzat per transformar l'entorn a través de la participació per poder sentir-se identificat amb el territori; o una cooperativa que neix a partir dels horts comunitaris... Existeixen molts projectes i, ara, els oferim suport tècnic i econòmic.

Teresa Crespo

“

D'urgències i emergències, amb 552.000 persones a l'atur, un milió i mig de persones sota diferents patrons de pobresa i un 23,5% de la societat en risc d'exclusió, Catalunya ja es configura com una de les societats més desiguals del nostre entorn europeu. Paisatge postcrisi: 800.000 persones afectades i una dona morta -sense minut de silenci- per pobresa energètica. 325.000 infants en risc, 200.000 famílies sense cap ingrés i 6.000 persones sense llar. Vulnerabilitats, fragilitats i solituds en els rostres i fesomies de les desigualtats tal com són: dones, migrants, joves, infants, gent gran o aturats de llarga durada. La cronificació de la pobresa i l'extensió de la precarietat truquen a la porta tombant-la, esbotzen sense miraments els fonaments de la igualtat i esmicolen tota opció de justiciabilitat social.

David Fernández

**“Un país no pot jutjar-se
per com tracta als ciutadans
en millor posició, sinó per com
tracta als que tenen poc o res”
Nelson Mandela**

**en risc
d'exclusió**

23,5%

1.500.000

persones en situació de pobresa

800.000

persones afectades per la pobresa energètica

552.500

persones en situació d'atur

322.000

persones afectades per la pobresa salarial

325.000

infants en risc d'exclusió

200.000

llars sense cap tipus d'ingrés

11.500

persones sense llar

Què és Lliures?

Lliures és una iniciativa per a l'articulació d'un fons econòmic de solidaritat en la lluita contra la pobresa, l'exclusió social i les desigualtats. Neix impulsat per Òmnium Cultural, ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social) i Coop57. Es fonamenta en la captació de recursos i la recollida d'aportacions econòmiques per a destinar-los directament a finançar projectes de transformació social en un context d'emergència que ens configura com una de les societats més desiguals d'Europa i on l'extensió de la precarietat social, laboral i vital ja afecta un de cada quatre catalans.

Per què ara?

Lliures neix d'una reflexió compartida sobre els inquietants índexs de desigualtat social a Catalunya i d'un llarg debat que les tres entitats estem realitzat des de fa dos anys. Constatem un diagnòstic social altament preocupant, compartim una reflexió sobre què calia fer per revertir-ho i, finalment, ens emplacem a l'acció col·lectiva cercant nous estris i noves vies. Amb un punt de partida crític: palesar el col·lapse, la feblesa i limitació de les polítiques públiques i el buit que deixa la crisi. Conscients que no es pot fer sempre el mateix i esperar resultats diferents.

Amb les nostres mans, amb els nostres diners

Lliures és, doncs, una crida general a aportar diners a aquest nou fons econòmic de solidaritat: a partir d'aportacions individuals estables i duradores, però també de donacions puntuals, i recomanant un 0'7% dels ingressos anuals. En primera instància, ho fem a través dels 50.000 socis i sòcies d'Òmnium, les 120 entitats socials que agrupa ECAS i les 496 cooperatives i entitats de l'economia solidària que conformen Coop57-Catalunya. Els recursos obtinguts són autogestionats sota els principis de les finances ètiques i la traçabilitat transparent per finançar projectes de transformació i alternatives innovadores allà on la crisi més ha colpejat.

diagnosi

[Diagnòstic] Una de les societats més desiguals de la UE

Els índexs de desigualtat social no només no s'han reduït sinó que han crescut i s'han aguditzat amb una crisi que ja dura vuit anys i que ha deixat un paisatge social deteriorat i degradat de cronificació de les pobreses i extensió de les precarietats. Tot i així, la pobresa a casa nostra revesteix d'un doble caràcter: estructural i crònica –una mitjana del 16% en les darrers tres dècades– i conjuntural i nova –estentent-se al 23% de la població. Al mapa de cada desigualtat cal situar els esbiaixos de gènere, edat i origen.

reflexió

[Reflexió] Res no canvia mai si res no canvia mai

En el marc debat previ i les reflexions compartides sobre un país socialment injust i creixentment desigual –embrió del projecte **Lliures**– va sorgir la necessitat de cercar i repensar noves respostes socials davant la severitat dels impactes de la crisi. La reducció de l'escàs estat del benestar i el context del sud europeu ens situen, més enllà de les dinàmiques del mercat i la incapacitat de l'estat, en la necessitat de bastir alternatives i d'intervenir decidament des del teixit social, associatiu, cultural i cooperatiu.

proposta

[Proposta] Per una resposta social autònoma i solidària

Rere diagnòstic i reflexió, calia un marc resolutiu operatiu on tant important i rellevant com el què –la lluita contra les pobreses– era el com –des de quina proposta concreta i viable. Per negativitat (el que no volíem fer ni reproduir) i per positivitat (el que volíem construir) vam definir una iniciativa col·lectiva, de llarga durada, estable en el temps i en el territori i articulada des de baix i en xarxa. Camí llarg i passa curta, que comencés poc a poc, des d'experiències concretes i amb l'objectiu de fer créixer la solidaritat i alternatives socials noves. A fi i efecte d'arrencar, les entitats impulsores aporten 60.000 euros inicials per a la posada en marxa del projecte.

On, com, quan?

Lliures arrenca aquest desembre la primera fase digital de captació de recursos per finançar, a partir de gener de 2017, els deu primers projectes. Tots els projectes pilot es caracteritzen per ser projectes locals i de base; col·lectius i arrelats al territori; orientats a la transformació social i superant patrons estrictament assistencials-caritatius; sota models participatius que fomenten la implicació i compromís de les persones afectades; des de l'enxarxament i el desenvolupament comunitari; i desplegats des de baix i des del potencial associatiu, social i civil del país.

Dinàmica: des de baix, replicable i de llarga durada

Per revertir unes desigualtats estructurals, els projectes finançats per **Lliures** són estables i duradors amb una projecció a mig termini –entre 3 i 5 anys aproximadament, per garantir-ne la posterior vida autònoma– i han estat definits per les entitats i persones del territori, en base a les pròpies necessitats i prioritats de l'entorn social i veïnal, potenciant alhora noves formes d'economia solidària i d'interrelacion socials que contribueixin directament a la transformació social i la innovació democràtica i que permetin generar experiències replicables arreu del país.

Funcionament: en xarxa i pas a pas

Lliures és desplega territorialment projecte a projecte amb la voluntat de reforçar les xarxes socials existents. Es dota d'un Grup d'Avaluació Social i d'un Grup d'Avaluació Tècnica, que es reuneixen periòdicament per garantir, respectivament, la viabilitat social i econòmica de tots els projectes. Ambdues comissions estan integrades per persones actives i referencials de l'àmbit social català. A més es dota d'un **Àgora Social**, com a espai de reflexió crítica, sensibilització pedagògica i innovació comunitària en la lluita contra les desigualtats.

Tasca pedagògica, compromís democràtic

Lliures és sobretot una iniciativa de mirada ampla i llarg recorregut per a la transformació social, però vol ser també un espai permanent de sensibilització social i pedagògica sobre l'abast i dimensió de les desigualtats socials a Catalunya. També vol vindicar la necessitat d'activar-nos en la llarga lluita per l'eradicació de la pobresa i l'exclusió social si volem (re)construir una societat plenament democràtica i socialment justa i equitativa, des d'una ciutadania activa, solidària i compromesa.

[Filosofia de la cooperació: entre totes i tots]

Lliures és un espai de treball en comú, cooperació social i lluita compartida contra les desigualtats socials, que es fonamenta en els valors del compromís social, l'activació solidària i la participació i radicalitat democràtica al servei de la transformació social. Pretén aportar i respondre socialment davant la situació d'emergència i urgència que defineix una estructura social dualitzada i polaritzada. No és només un mentrestant: és també un exercici d'autoresponsabilització social, d'autotutela de drets i de foment de nous estris democràtics per a la transformació social.

[Ara i aquí: començar]

En la fase prèvia per validar la iniciativa es van consultar i implicar diferents espais, municipis i sensibilitats, que durant 2016 han definit deu projectes inicials d'intervenció en els següents àmbits socials i geogràfics:

- **Eix Barcelonès Nord**
- **Eix Segarra-Solsonès**
- **Eix Tarragona-Reus**
- **Eix Girona-Salt**
- **Eix Barcelona**

[Els models de finançament: de mica en mica]

El projecte **Lliures** contempla diverses formes de finançament social –des d'aportacions a fons perdut, passant per préstecs sense interès, avals de riscos, micromecenatges i acompanyament– però concreta la seva potencialitat en la recollida d'aportacions econòmiques que, des d'una amplíssima capillaritat social, no cerca grans aportacions sinó milers de petites. Encetant una campanya intensiva en xarxes socials, progressiva i gradual, de baix a dalt, que permeti assolir major implicació col·lectiva i noves respostes socials.

[MANIFEST]

Els indicadors de pobresa, exclusió i desigualtat no han deixat d'empitjorar: velles i noves formes de vulnerabilitat s'entrecreuen i aguditzen, consolidant-nos com una de les societats europees més desiguals d'Europa. Dones, joves, infants, gent gran i migrants posen rostre a una estructura social delmada per l'atur, la pobresa i un risc d'exclusió que ja afecta el 23,5% de la societat. Tot plegat, mentre vivim amb unes elevades xifres de frau fiscal, de concentració de la riquesa, de rescats públics de fallides privades i de legislacions recentralitzadores que malmeten l'àmbit social català. I sota un context europeu i unes dinàmiques globals –austeritat, especulació, financiarització– que expulsen cada cop més gent del circuit de la vida digna.

En aquestes condicions adverses, lluitar contra les desigualtats socials esdevé la nostra prioritat. Amb un peu a terra i l'altre a l'horitzó, fer-ho i reeixir implica engegar iniciatives innovadores i distintes que –més enllà de les mesures paliatives i d'urgència social– no reproduïxin fórmules caduques que han mostrat els seus límits i carències. El col·lapse institucional i la insuficiència evident de les polítiques públiques, fruit de la reducció de l'afeblit estat de benestar, vulneren ja drets de ciutadania i posen al límit el sistema de protecció social. És hora d'aturar-ho i revertir-ho.

Considerem que urgeixen noves respostes socials; que no es pot fer sempre el mateix i esperar resultats diferents; i que hem de continuar esdevenint subjectes actius del canvi social. En crisi de legitimitat i en buit ètic, si ni estat ni mercat solucionen avui el cràter de les desigualtats, aleshores cal actuar col·lectivament per avançar cap a una societat més equitativa i més lliure: solidària, cohesionada i inclusiva. És per això que fem una crida a continuar desplegant la solidaritat quotidiana; a apostar per enfortir les capacitats socials i civils en la lluita contra les desigualtats; i a construir noves respostes autònomes, sòlides i solidàries, des del propi teixit social, cultural i cooperatiu del país.

Ho fem, en primera instància, articulant un nou fons econòmic de solidaritat, nodrit d'aportacions personals i col·lectives, per impulsar projectes comunitaris de transformació social i autofinçar alternatives concretes que pal·liïn dèficits socials urgents no coberts. No pretenem substituir –sinó exigir i preconfigurar, en paral·lel, el futur al que aspirem– responsabilitats i obligacions socials que corresponen a l'esfera pública.

Mentrestant, però, mentre això no passa, emplaçem i convidem tothom a respondre col·lectivament: amb les nostres mans, amb els nostres diners i amb el nostre esforç compartit. Lliures de pobresa, exclusió i desigualtats és el nom d'aquest nou estri social, alhora fons econòmic, xarxa de solidaritat i resposta compartida. Amb les llums llargues posades, **Lliures** espera a una dinàmica estable i permanent, sostinguda i solidària, autofinançada per la ciutadania i el teixit social, per a una estratègia transformadora útil en la llarga lluita contra la pobresa, les desigualtats i l'exclusió i que, generant processos socials democràtics i recuperant drets de ciutadania, reconstrueixi el vincle social comunitari esberlat per la crisi.

Som conscients que cap país no pot ser lliure si no ho és la seva gent. Per això neix Lliures i us demanem la vostra implicació activa i la vostra col·laboració econòmica. Des de les diferents sensibilitats i experiències que conformem un país plural, ens comprometem, abans de resignar-nos i caure en el parany del 'no hi ha alternativa', a sortir de les zones de confort, a enfortir la solidaritat i a construir respostes comunes davant la pitjor crisi social de les darreres dècades. Avui fem un pas més enllà, pensant en llarg i actuar en curt, davant una realitat social injusta que cada dia ens interpel·la. Les coses, efectivament, es poden fer diferents. Però, sobretot, cal fer-les diferents i entre totes i tots. **Un cop més, si no ho fan ells, fem-ho nosaltres.**

www.projectelliures.cat
info@projectelliures.cat

Lliures de pobresa, exclusió i desigualtats